

ІСКРЫ ІЛЬІЧА

1982

№1

ІСКРЫ ІЛЬЛІЧА

Двухтыднёвая часопісь для меншых дзяцей
ОРГАН ЦК ЛКСМБ І НАРКАМАСЬВЕТЫ

П Р Ы М А Е Ц Ц А
П А Д П І С К А НА **1932** **ГОД**

НА ДВУХТЫДНЁВУЮ
дзіцячую ЧАСОПІСЬ „ІСКРЫ ІЛЬЛІЧА“

„Іскры Ільліча“ ставяць сваёй задачай абслугоўваць дзяцей 7—10 гадовага ўзросту, часткова—дашкольнікаў.

„Іскры Ільліча“ у даступнай для дзяцей літаратурнай форме знаёмяць сваіх чытачоў з сацыялістычным будаўніцтвам, з героямі-ударнікамі пядігодкі, арганізуюць дзяцей для актыўнага ўдзелу на ўсіх франтах нашага вялікага будаўніцтва.

„Іскры Ільліча“ змяшчаюць матэрыял з жыцця замежных дзяцей.

„Іскры Ільліча“ ў 1932 годзе даюць чытачом кожны месяц дармовыя дадаткі.
З гэтым нумарам рассылаецца першы дадатак—Маўзалей Леніна.

Выпісвайце і чытайце
Ч А С О П І С Ь „Іскры Ільліча“

Умовы падпіскі:

На 1 год . 3 р. 60 к.
„ 6 м-цаў. 1 „ 80 „
„ 3 „ — 90 „

Падпіска прымаецца

усімі лістаносцамі,
поштаю, у паўна-
важанымі друку.

У выпадку недасылкі часопісі зьвяртайтесь ў паштовае аддзяленьне, дзе была здадзена падпіска, а калі там ня прымуць захадаў—наведвальніце рэдакцыю, якая высвятліць прычыны неатрымання.

Адрас рэдакцыі і канторы: Менск, Комсомольская, 25

З Ы М Е С Т

8 гадоў бяз Леніна.

Ленінцы—апаз.

І. Каганоўскай

„Кнопка“—з запісак

А. Сьмірновай

Мяччк.

Гульня ў мяччк.

Выканаем заветы Леніна

Роўна ў чатыры.

Мы пераможна будзем
соцыялізм

Мы—ударнікі—апазяд.

К. Дзьмітравой.

Поема пра Міколу Сін-
цына—Міхась Чарот.

Расьце новы Менск—

Нарыс А. Я.

За тону апаросу.

Аўтамабіль.

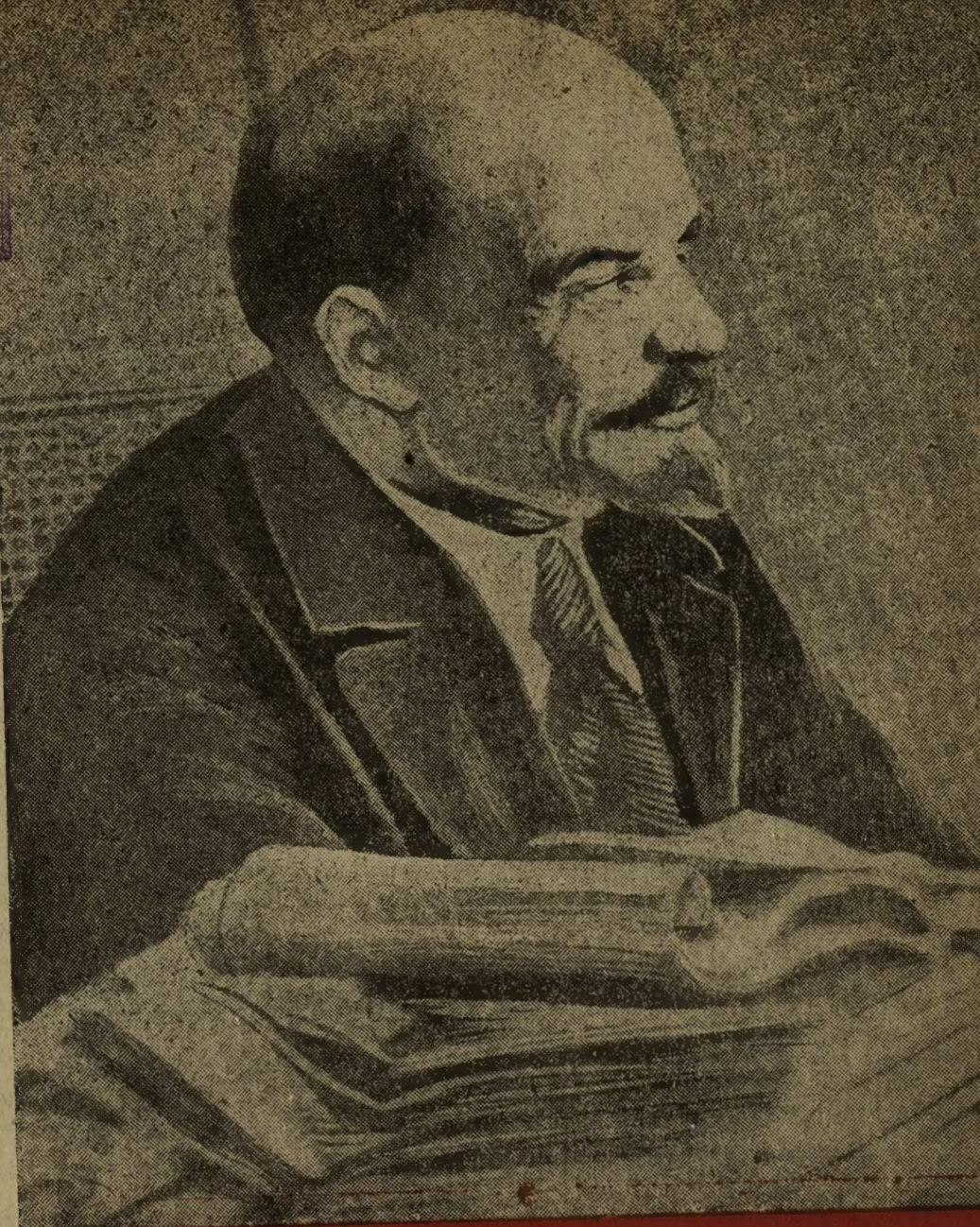
Загадкі і адказы.

Фотаграфія воклад-
кі запазычана з часопісі
„СССР на стройке“.

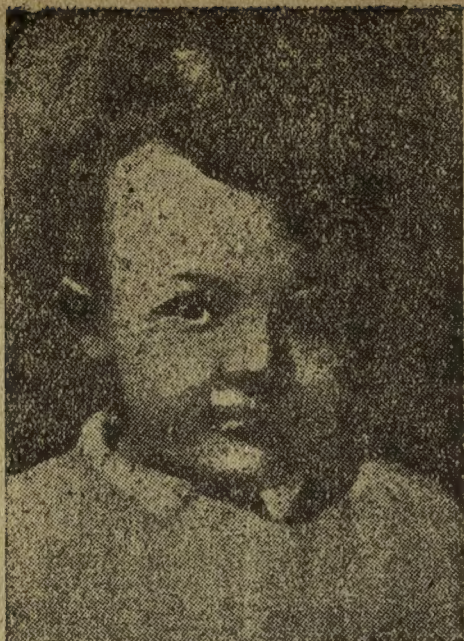
Афармленьне нумару
мастака А. Тычына

29

56

У. І. Д Е Н І Н

8 ГАДОЎ

БЯЗ

ЛЕНІНА

Сапраўднае прозьвішча Леніна—Ульянаў. Ленін — яго партыйная клічка.

Радзіўся Ўладзімер Ільіч Ленін 22-га красавіка 1870 г. у г. Сімбірску (цяпер—Ульянаўск).

Вучыўся маленькі Ўладзімер вельмі добра. Нездарма-ж тав. Ленін так клапаціўся аб тым, каб і ўся працоўная моладзь, у першую чаргу, добра вучылася.

— Вучыцца, вучыцца і вучыцца,—такі галоўны наказ пакінуў Ленін моладзі.

Гэты наказ усе дзеці павінны помніць і выконваць.

Сястра Леніна ў сваіх успамінах расказвае, што Ленін у дзіцячыя гады быў вельмі жвавым, шустрым і вясёлым хлопчыкам. Любіў забавы і гульні. Але заўсёды пачынаў гуляць толькі тады, калі вывучаў заданні.

Калі Ленін скончыў гімназію (сярэдняя школа), ён паступіў вучыцца ў вышэйшую школу—універсытэт. Але адтуль яго скора выключылі за рэвалюцыйную работу.

З 1896 да 1900 г. Ленін знаходзіўся ў турме ў Сібіры. Туды выслаў яго царскі ўрад, як рэвалюцыянэра.

У час рэвалюцыі 1905 г. Ленін знаходзіўся ў Расіі і прымаў актыўны ўдзел у рэвалюцыі.

Пасьля разгрому рэвалюцыі 1905 г. т. Ленін выехаў заганіцу, адкуль праз друк і партыю большавікоў кіраваў рэвалюцыйным рухам у Расіі.

У 1917 г. Ленін вярнуўся ў Расію. У Расіі ён згуртоўвае рабочых, праводзіць сярод іх вялікую масавую работу, узянімае працоўных на змаганьне за пролетарскую рэвалюцыю, супроць буржуазіі і яе ўраду.

Пад кіраўніцтвам Леніна працоўныя перамаглі буржуазію ў кастрычніку 1917 г. і стварылі Савецкую ўладу.

Першым старшынёю першага ў сьвеце Рабоча-сялянскага ўраду—Савету Народных Камісараў—выбіраецца Ў. І. Ленін.

На гэтым пасту Ленін працаваў аж да сьмерці.

Тав. Ленін, які аддаў сваё жыцьцё за справу рабочых, ведаў, што адзін, без рабочых і бядняцкага сялянства, ён ня зможа змагацца супроць буржуазіі. З першых-жа гадоў свае рэвалюцыйнай работы т. Ленін пачаў заклікаць рабочых і бядняцкае сялянства на бой з ворагам. І яны пашлі за ім.

Тав. Ленін згуртаваў лепшых сьвядомых рабочых у Комуністычную партыю (большавікоў), якой ён кіраваў і разам з якой змагаўся. Пасьля сьмерці тав. Леніна Комуністычная партыя працягвае справу, за якую змагаўся яе арганізатар і правадыр.

Тав. Ленін быў неразрыўна звязаны з масамі. Сябе ён лічыў толькі адным з перадавых рабочых. Вось чаму масы любілі свайго правадыра і пашлі за ім на змаганьне.

Памёр тав. Ленін 21-га студзеня 1924 г. у 6 гадзін 50 хв вечара.

Ленін пакінуў працоўным вялікі скарб—сваё вучэньне аб тым, як давесці да канца рэвалюцыю,—пабудоваць новае жыцьцё, як змагацца працоўным усяго сьвету за сваё вызваленьне.

За мінулыя 8 гадоў партыя і ўсе працоўныя дабіліся вялізарных перамог. Многія заветы правадыра ўжо выкананы. Напрыклад, Ленін пры жыцьці марыў аб тым, каб мець 100.000 трактараў для нашай сельскай гаспадаркі. Зараз нашыя трактарныя заводы за адзін толькі 1932 год дадуць 82 тысячы трактароў.

Справа Леніна жыве ў сэрцах працоўных усяго сьвету. Пад сьцягам правадыра сусьветнага пролетарыяту т. Леніна працоўныя змагаюцца з буржуазіяй і перамогуць яе.

Малюнкі ПАШКЕВІЧА.

У пакоях былога графскага палацу цяпер дзіцячы дом імя Леніна. Як і заўсёды, тут ідзе работа. Дзяцей многа. Рознакалёрных дзіцячых галоўкі. Але сёння чамусьці вельмі сур'ёзныя і заклапочаныя дзіцячыя тварыкі.

Нарады на работу дае брыгадзір Міхаська—старэйшы з дзяцей.

— Як пастанавіў сход, Луіза павядзе брыгаду на завод, каб разам з рабочымі рыхтаваць падарункі дзецям зьняволеных у капіталістычных краінах. Гэта будзе лепшы наш падарунак у гадвіну сьмерці Леніна. Луіза, ты справішся з работай? — запытаўся Міхаська.

Вочкі Луізы загарэліся.

— О, чаму-ж не. Я абвясчаю сябе ўдарніцай на гэтай рабоце. Я зьбяру шмат грошай.

Усяго некалькі год таму назад, яна дачка нямецкага чыгуначніка, забітага паліцэйскімі на дэманстрацыі, сама атрымлівала дапамогу ад сясьцёр і братоў з СССР.

У сталярным пакоі кіпіць работа. Тут працуюць брыгады старэйшых дзяцей. Яны рыхтуюцца да ранішніка, прысьвечанага памяці правадыра працоўных — Леніна.

— Фрыда сёння раздае прылады: яна дзяжурыць у сталярнай,—кажа Васіль, сын забітага ў грамадзянскую вайну рабочага-пуцілаўца.

— Ні адна Фрыда,—Фрыда і я,—кажа Янэк.—А Лейбэлэ мне дапамагае. Лейбэлэ, хочаш памагаць?—запытаўся Янэк у бледнага чорнавокага хлопчыка.

Янэк і Лейбэлэ—старыя дружакі, прывезеныя з Польшчы. Бацькі Янэка—польскія рэволюцыянеры, пасаджаныя фашыстамі ў турму. Бацькі Лейбэлэ забіты польскімі фашыстамі ў час пагрому. Дзеці не расставаліся і тут.

Раздалі прылады, разьмеркавалі работу. Тры брыгады рабілі з дошак маўзалеі. Яны хацелі да ранішніку ўпрыгожыць пакой маўзалеём.

Дзьевае другія брыгады, якімі кіравалі Тоні і Анютка, рабілі падарункі дзецям колгаснікаў. Тоні—сын вэнгэрскага рабочага. Ён добра памятае той час, калі бацька яго адстрэльваўся ад паліцэйскіх, уцякаючы праз вакно. У бацькі знайшлі падпольную камуністычную літаратуру і хацелі за гэта забраць яго. Але бацька ня даўся жывым у рукі фашыстам...

Тоні тут нядаўна. Але так прывык, што ня можа сабе ўявіць, як ён жыў раней без Анюткі, Міколы, Рэмы, Лэі і ўсіх, усіх такіх добрых таварышоў.

А з пакою маленькіх чуюцца сьпевы. Дзеці сабраліся ў кружок і разам з кіраўніцай сьпявалі.

Будзем змагацца
За справу мы Леніна.

Вырасьцем моцнай
Гартованай зьменаю.

На сярэдзіне пакою стаяў і ўсміхаўся тоўсты, кучаравы нэгрык Том. У другім куточку малыя рабілі жалобныя сьцяжкі, каб упрыгожыць пакой.

Кіпіць работа ў пакоях былога графскага палацу. Дзеці рыхтуюцца да ленінскіх дзён. А калі ўсё будзе гатова, дзецi запросяць да сябе рабочых заводу. Раскажуць ім рабочыя пра жыцьцё і барацьбу правдыра, пра сваё жыцьцё і работу.

Маюць што расказаць рабочым і гэтыя маленькія дзеці розных краін, бацькі якіх аддалі сваё жыцьцё за справу Леніна.

Прынятыя ў сваю пролетарскую сям'ю нашымі акцябратамі, растуць і выхоўваюцца разам маленькія ленінцы. Выхоўваюцца аднэй цеснай працоўнай сям'ёю, каб стаць сапраўнымі ленінцамі.

К Н О П К А

(З запісак А. СЬМІРНОВАІ)

Было гэта зімою 1920 г.

Я і яшчэ трое дзяцей пашлі спускацца на санках з гары каля Крэмя. Але там было многа дзяцей, і мы парашылі пайсьці ў Крэмль,—там таксама вялікая гара.

Сеўшы ў санкі, я паляцела ўніз да канца гары, дзе стукнулася галавою аб нешта і выкацілася з санак у сьнег. Я ляжала тварам уніз і думала: аб што гэта я магла так стукнуцца?

Раптам нада мною хтосьці стаў сьмяяцца, а потым падымаць мяне.

Я ўстала і ўбачыла, што сані мае адляцелі ў бок, а каля мяне стаялі два чалавекі, і абодва, глядзячы на мяне, рагаталі.

Аднаго з іх я пазнала: гэта быў тав. Ленін. Я яго бачыла 1-га мая на Хадынцы*), дзе я была з татам. Ён тады назваў мой маленькі нос „кнопкай“.

— Добры дзень! Гэта вы?—закрычала я, глядзячы на Ільліча.

— Адкуль ты мяне ведаеш?—запытаўся Ленін.

— Ну, вось,—летась на Хадынцы вы мяне клікалі гуляць да сябе, а... Сьмірнову, „кнопку“, памятаеце?

— Ці-ж гэта ты? Ба, ба, ба, — як вырасла! Ну, чаму ты ня прыходзіла да мяне? Ды і дзе-ж твая „кнопка“ (кнопкай ён назваў мой нос).

— Я ня прыходзіла таму... Ха-ха-ха, — расьсьмяялася раптам (я, перапыніўшы гутарку,—дык гэта я на вас наляцела? Вось дык штука!

Уладзімер Ільліч таксама сьмяецца.

— Ха-ха-ха... Іду я і гляджу—хтосьці з гары імчыцца, проста галавою ў ногі мае... Траха не паляцеў.

— Здрава гэта я, проста на вас.

— Але, я думаў,—ты выцялася.

— Не, я зноў пайду езьдзіць, хадзем і вы са мною.

— Ну, я санкі твае зламлю.

*) Пляц у Маскве.

— Гэта не мае. Ну, дык лепш пагуляем у салкі. Вы будзеце салкай.

— Ну, бяжы.

— Я пакінула санкі і пабегла па сквэрыку, а Ленін за мною.

— Даганю, даганю,—сьмяяўся Ільліч даганяючы.

Спачатку я чула за сабою пагонаю, але раптам за мною ўсё сьціхла.

Я спынілася—нікога няма. Вярнулася назад і знайшла Ільліча за дрэвам, дзе ён схаваўся ад мяне.

— Ну, цяпер бяжэце вы, а я вас буду даганяць, — сказала я.

— Добра.

Мы зноў пабеглі. Вось, вось я даганю яго, хачу ўдарыць сьнежкаю, а ён у бок.

Я ўжо страціла надзею дагнаць Ільліча, як раптам у яго з нагі скінулася галёша.

— Ўра, я вас дагнала,—крычала я, падняўшы галёшу.

— Не, гэта няправільна,—сказаў Ільліч і хацеў узяць галёшу.

Але я раптам адскочылася ад яго. Ён за мною.

— Ах ты хітруня,—сьмяючыся, крычаў Ільліч,—аддай галёшу.

— Ня дам, ня дам... Злавецце, тады аддам.

Мы беглі ў гэты час міма незнаёмага чалавека, што быў з Леніным. Ён з усьмешкаю загарадзіў дарогу Ільлічу.

— Хопіць, вы змарыліся, ды і дамоў нам пара.

— Але, ужо трэба ісьці,—сказаў Ільліч.

М Я Ч Ы К

Жылі дзеці ў колёніі. Аднаго разу прыехаў да іх Ленін. Бачыць: сумна дзецям, мячыка ў іх няма.

Прыехаў ён другі раз. Выбеглі дзеці яго сустрэць, а ён ім кажа:

— У вас у кушыце мядзведзь завёўся. Пайдзеце вось, паглядзеце самі.

Зразумелі дзеці, што гэта жарт. Падбеглі да куста і знайшлі там вялікі мячык. Проста з магазыну: у паперу заверчаны і шпагацінай перавязаны.

Ай-да мядзведзь!

„Са сьцягам Леніна перамаглі мы ў баёх за Кастрычніцкую рэвалюцыю. Са сьцягам Леніна дабіліся мы рашаючых поспехаў у барацьбе за перамогу соцыялістычнага будаўніцтва. З гэтым жа сьцягам пераможам у пролетарскай рэвалюцыі ва ўсім сьвеце. Няхай жыве Ленінізм!“ (І. Сталін).

ГУЛЬНЯ ЁМЯЧЫК

Быў Ленін у гасьцях у свайго таварыша Падвойскага.

Пад'ехаў да ганку аўтамабіль. Ленін з Падвойскім вышлі на ганак, а за імі выскачылі дзеці. Сеў Ленін з Падвойскім у аўтамабіль кудысьці ехаць і кажа:

— Трэба дзяцей з сабою ўзяць, глянь, як яны пазіраюць на нас.

Узялі, а ў дзяцей з сабою мячыкі былі.

— Гэта ў вас што, — пытаецца Ленін, — мячыкі? Давайце гуляць у мячыкі.

І пачалі мячыкі з рук у рукі перакідваць. Аўтамабіль бяжыць, а яны гуляюць. Так да самага канца і прагулялі.

ВЫКАНАЕМ ЗАВЕТЫ ЛЕНІНА

Будзем змагацца за янасьць вучобы, за політэхнічную школу

Тав. Ленін аддаваў маладому пакаленьню большавікоў вялікую ўвагу. Моладзі належыць вялікая будучыня. Яна павінна закончыць справу бацькоў, справу Леніна. Але, каб спраўдзіць такія надзеі правадыра, моладзь павінна многа вучыцца, быць падрыхтаванай на змаганьне за новае жыцьцё, за канчатковую пабудову камунізму.

У 1920 годзе на зьездзе камсамолу тав. Ленін выказаў свае думкі аб задачах моладзі.

Праўда, Ленін гаварыў да камсамольцаў. Ні піонэраў, ні акцябрят тады яшчэ ня было. Але думкі Леніна адносяцца ня толькі да камсамолу, а і да ўсяго падростаючага пакаленьня, значыцца, і да піонэраў, і да акцябрят.

Старая гвардыя большавікоў, па думцы Леніна, ня можа разьлічваць на тое, каб убачыць камуністычную грамаду.

„А тое пакаленьне, якому зараз пятнаццаць гадоў, яно

і ўбачыць камуністычную грамаду і само будзе будаваць гэтую грамаду“

(Ленін).

Пакаленьне, пра якое гаварыў тав. Ленін, ужо вырасла. Яно ўжо актыўна змагаецца за выкананьне заветаў свайго правадыра. Новая моладзь прыходзіць у жыцьцё. Прыходзіць у той час, калі мы ўступілі ўжо ў пэрыод соцыялізму, калі мы сталі на многа бліжэй да камуністычнай грамады. Аднак, работы новай моладзі вельмі многа.

Асноўная задача моладзі, падумцы Леніна, — вучоба. Але чаму вучыцца і як вучыцца?

„Трэба вучыцца камунізму“, кажа тав. Ленін. Гэта значыць, трэба вучыцца таму, як буда-

ваць новае жыцьцё, як змагацца за пабудову камуністычнай грамады.

Як вучыцца?

Вучыцца ня толькі па кніжках. Вучобу кніжную трэба цесна ўвязваць з пасільнай для дзяцей грамадзкай работай.

Наша партыя паставіла перад грамадзкасьцю задачу — стварыць такую політэхнічную школу, якая-б выходзіла высока адукаваных людзей, патрэбных будаўнікоў соцыялізму.

Змагацца за якасьць вучобы, за новую політэхнічную школу, быць актыўнымі ўдзельнікамі будаўніцтва — нашы задачы. Гэтым самым мы будзем выконваць заветы тав. Леніна.

РОЎНА Ё ЧАТЫРЫ

У час пахаваньня правадыра сусьветнага пролетарыяту тав. Леніна ва ўсёй нашай краіне быў спынены рух на пяць хвілін. Мільёны працоўных у буржуазных краінах таксама прымалі ўдзел у пахаваньні свайго правадыра, спыніўшы на гэты час работу. Аб гэтым газорыць нам апавяданьне „Роўна ё чатыры“.

Па роўнай дарозе блізка Лёндану імчыцца аўтамабіль.

Буржуй Хэнг вельмі сьпяшаецца. Ён павінен прыехаць

на сход раней за свайго ворага, другога буржуя. Буржуй Хэнг — уладар вялікіх багацьцяў.

ЛЕНІН ЛЮБІЎ ДЗЯЦЕЙ,

Як шкло, блішчыць чорны аўто-мобіль.

Шофэр таксама ўвесь час паглядае на гадзіннік.

А ён чаго? Таксама сьпяшаецца?

Не. Яго правая рука спыняе аўто-мобіль.

Буржуй Хэнг вельмі сьпяшаецца. У чым справа?..

Шофэр моўчкі скідае шапку і кладзе яе на рулявое кола.

На гадзінніку роўна чатыры.

— Колькі табе заплацілі, каб я спыніўся? — закрычаў разгневаны буржуй.

Шофэр маўчыць. Па твары паволі кацілася салоная кропля.

Буржуй Хэнг пасуліў шофэру тысячу рублёў. Але шофэр нават не адказаў на гэта ні слова.

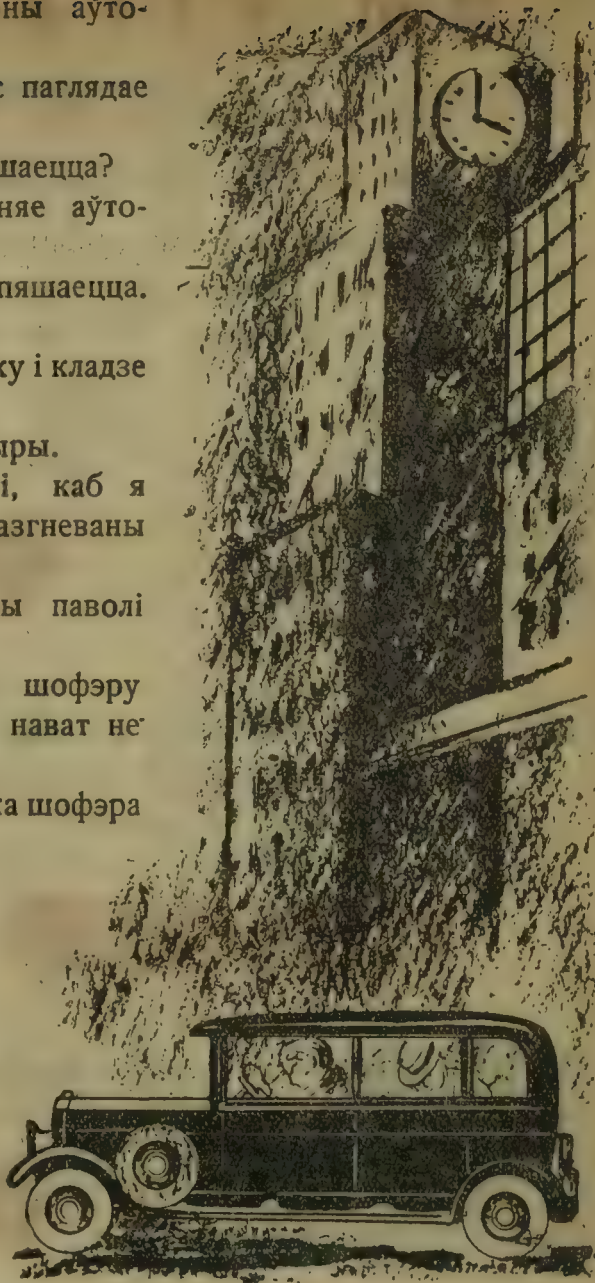
Праз пяць хвілін зноў рука шофэра апусьцілася на рулявое кола.

Толькі крыху пачакаўшы, шофэр павярнуўся і коротка сказаў буржую:

„У Маскве роўна ў чатыры пахавалі Леніна. Рух спыніўся на пяць хвілін“.

— Заўтра-ж—вон! — закрычаў буржуй Хэнг.

За тое, што шофэр даказаў сваю адданасьць справе рабочых, ён страціў месца працы.

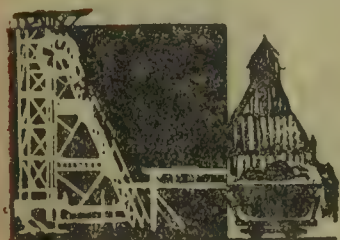
І М Ы Я Г О Л Ю Б І М !

МЫ ПЕРАМОЖНА БУДУЕМ СОЦЫЯЛІЗМ

РОСТ ГАЛОЎНЫХ ГАЛІН НАШАЙ ГАСПАДАРКІ Ё ГЭТЫМ ГОДЗЕ

У 1932 годзе мы ўкладваем наступныя сумы грошай у народную гаспадарку:

прамысловасць — 10 мільярдаў 700 млн. рублёў (у 1931 годзе было вызначана 8 млрд. 200 млн.); соцыялістычная сельская гаспадарка — 4 млрд. 360 млн. руб. (у 1931 г. — 3 млрд. 600 млн. руб.); зарплата і культурнае будаўніцтва — 26 млрд. 800 млн. руб. (у 1931 г. — 21 млрд. 100 млн. руб.).

ЗА здабычу 90 мільёнаў тон каменнага вугалю

ЗА ШТО

ЗА 1700 новых МТС (машина-трактарных станцый)

СССР

БУДУЕ

ЗМАЦЦА

ЗА выпуск 82 тысяч трактароў
73 тысяч аўтамабіляў
1300 паравозаў
50 тыс. таварн. вагонаў

ЗА павялічэнне жывёлы: па аб'яднанні „Скотавод“ да 2.950.000 галоў, па „Сьвінавод“ да 2.900.000 галоў, па „Аўцавод“ — 7.300.000 гал., па „Маслааб'яднанні“ да 320.000 кароў.

1932

ЗА ЯР

ШАЛНЫМ

ГОДЗЕ

ПЯЦІ

ГОДКІ

ЗА тысячы новых будынкаў для рабочых, за новыя соцыялістычныя гарады.

ЗА выплаўку 9 млн. тон чыгуны
9,5 млн. тон сталі

ЗА пуск 24 доменных печей

ЗА палепшанне рабочага снабжэння. новыя пролетарскія кадры, за ўсеагульнае навучаньне.

ЗА ПЯЦІГОДКУ Ё ЧАТЫРЫ ГАДЫ

У КАПІТАЛІСТАУ 1932 ГОД БУДУЕ ДАЛЕЙШАГА ПАГЛЫБЛЕННЯ КРЫЗЫСУ І ГАСПАДАРКІ

Гнуць сьпіну, біць паклон...
Але жыцьцё
Вірліць пашло іначай
І старадаўшчыну
Забрала у палон.

Вайна—вайне!
Другой вайны пачатак.
У шаснаццаць год
Наш партызан Мікола
Чырвоным гнаў
Адкормны панскі статак...
Мазыршчына...
Лясы, балоты, поле...

Ён партызан
І бойкі, і адважны,
Знаём яму
Тут кожны лог і кусьцік...
Вядзе атрад,—
Паслухае, прыляжа...
А ворага
Жывым ён не адпусьціць.

Мінулі дні—
Ён камандзір чырвоны,
Наган ў руках,
Ў кішэні партбілет...
Ня страшна сьмерць,
Свабоду хто бароніць.
Будуе хто
Нязнаны новы сьвет.

Быў пастухом...
Мазыршчыны балоты
Ён мерыў лапцямі
Уздоўж і папярком...
Ня раз пакрыўджаным
Ён начаваў пад плотам,
Любіў адно:
Палескай ночы змрок.

Сінь вышыні
І мігаценне зораў
Як многа дум
Навейвалі Міколе!..
Чуў ад людзей,
Што ёсьць далёка горад,
Каб быць у ім—
Ня марыў ён ніколі.

Такі ўжо лёс,
Як і бацьком,—батрачыць,
Перад багатымі

Два разы ранены
На калчакоўскім фронце.
Чырвоны сьцяг

У бойцы за Кранштадт...
 Заўжды наперадзе
 Быў у сваёй ён роце,—
 Для рэвалюцыі
 Надзейны бы салдат.

Франты прайшоў
 А сіла ўсё-ж ня гасьне,
 У бойцы клясавай
 Наносіць метка ўдар...
 Ня так даўно
 Спаткаў яго ў колгасе...
 Ён старшыня—
 Найлепшы гаспадар.

І сакратар
 Колгаснае ячэйкі,
 Якому фронт
 Таксама сёння сьніцца,

Гаворыць мне:
 „Ты не знаём яшчэ з кім,
 Вось старшыня
 Таварыш наш Сініцын!“

Ружовы твар,
 Шрам тонкі над брывою,

А зірк вачэй!
Наўкол маланкай скача..
Ціха сказаў:
„І тут браць трэба з боем,
Каб найхутчэй
Расправіцца з кулаччам.
Здаецца ўсё
Наладжана ня дрэнна..
Машыны, трактары,
Колгасьнікі на яцы!
А вораг ўсё-ж такі не дрэмле.
Ня тут, дык там—
А зуб яго відаць.

На зьдзельшчыну
Колгас наш пераведзен..
Здаволены,
Аб гэтым што казаць..
На сходзе часам
Здарыцца будзе..

А хто бузіць?
Бывае і бяднота..
Дзіўлюся,
У чым-жа тут прычына?
Глыбей зірнеш—
Кулацкая работа..
Ох, ёсьць ваўкі,
Прыкрытыя аўчынай!
Люблю прастор,
Зялёную шыр поля
І працу дружную
Людзкога колектыву!..
Пылае радасьцю
Ружовы твар Міколы,
адчуваецца,
Як ён і тут шчасьлівы!

Мы змоўклі ўсе..
Над полем слаўся вечар..
Ды песня звонкая

Чуваць была дзяўчыны...
А рэйкі звод,
Нібы калісь на вечы,
Склікаў колгаснікаў
Дахаты—на спачынак.

Колгасніцы
Сустрэлі нас ля гаю,
Шчабечуць птушкамі:
„Таварышок Мікола,
Бач, зьдзельшчына
Сапраўды памагае,—
Працуюць ўсе
І лепш і болей“.

І звонкі сьмех,
І гутаркі, і песьні,
Як-бы ня быў
І цяжкай працы дзень...
Мікола з гордасьцю
У шэрагах іх цесных,
Як камандзір,
З набедавай бойкі йдзе.

А вечарам
Дае нарад на заўтра...

Ну, вось цяпер
Пара і для спачынку...
Дзе скарб колгаснікаў—
Пастаўлена ўжо варта...
Мікола йдзе
Пазабаўляцца з сынам.

Чарнявы сын
Параскідае цацкі,
На рукі просіцца,—
Ну, і пашла гульня!
„Глядзі, сыноч,
Расьці на зьмену бацькі,
Лажыся спаць,
А мама палюяе“.

Аб справах зноў
Заўююцца думкі роем,
А сэрца стукае
Усяму жыццю у такт...
Вось прыклад вам
Колгасніка-героя,
Ён быў і ёсьць
Герой на ўсіх франтах.

Мы — ударнікі

У дашкольнікаў сёння вельмі важны дзень. Будзе праверка работы. Кожны павінен расказаць, што і як ён рабіў за гэты час.

Рана сабраліся дзеці. Старшыня Валодзя адкрыў сход, а Алесь — сакратар, сеў пісаць пратакол.

— Санком, што вы зрабілі? — пачаў Валодзя.

Санком — Алеся і Косьця — пачалі гаварыць.

— Я ўважліва ўсіх аглядала і на санітарным лісьце адзначала, — кажа Алеся.

— А я гаварыў дзецям, што сорамна і шкодна быць мурзатымі, — перапыніў яе Косьця. — У нас раней многа дзяцей было адзначана: то за брудную шыю, то за вушы, то за ногі. А цяпер ужо санітарны лісток чысты. Усе стараюцца глядзець за сабою, няма каго і запісаць.

— Так, значыцца, вы працавалі добра — скажаў старшыня, а сакратар запісаў гэта ў пратакол.

Потым пачаў гаварыць загадчык бібліятэкі Толя.

У мяне заўсёды ўсе кнігі ў парадку. Я сачыў, каб яны былі чыстыя...

— А ўсе дзеці добра абыходзіліся з кнігамі?

— Не... Геня і Ася бралі чыстыя кніжкі, а прыносілі іх бруднымі. Ніна парвала ў кніжцы вокладку. За гэта я тры дні не даваў ім кніжак. І яны цяпер так ня робяць, скончыў Толя.

— Цяпер няхай раскажуць зьвеньневая, як яны працавалі, — кажа Валодзя.

Зьвеньневая Поля і Петрык пачалі расказваць:

— Я дапамагала дзяжурным, сачыла за чыстай. Запісвала ў сшытку хто і калі дурэў, — кажа Поля.

— А я сачыў, каб не пазьніліся, каб у час гульні ня выходзілі з радоў, — кажа Петрык.

— Ці сапраўды так працавалі нашы зьвеньневая? — запытаўся ў дзяцей Валодзя.

— Так! Так! У нас ніхто ня позьніцца. І за сталом заўсёды чыста. Поля і Петрык добра працавалі, — адказалі дзеці.

— Добра працавала наша старэйшая група дзіцячага саду, — кажа Валодзя.

— Цяпер мы можам абвясціць сябе ўдарнай групай, — ня вытрымала Поля.

— Можам! Можам! Мы — ударнікі, як дарослыя! — падхапілі ўсе дзеці.

К. ДЗЬМІТРАВА.

Расьце новы Менск

Нарык А. Я.

КРЫХУ ГІСТОРЫІ

У мінулым Менск быў звычайным губэрскім гарадком царскай Расіі. Брудны, гразкі, з абшарпанымі, лядаштымі домамі. І толькі ў цэнтры красаваліся касцёлы, цэрквы і магазыны багатых купцоў. Па вуліцах важна расхаджвалі паліцэйскія, гарадавныя, купцы. Горад ня меў ніводнай вышэйшай школы.

Белапольская навала, якая павяла ў Беларусі ў час грамадзянскай вайны, дарэшты разбурыла горад. Многія кварталы былі зусім знішчаны, спалены.

А ў выніку пасля вайны Менск стаў падобным да руінаў разбуранага, пакалечанага гораду.

Але гэта так было. Гэта ўжо адышло ў нябыт гісторыі.

Залячыўшы раны, нанесеныя пролетарскай сталіцы белапольскай окупацыяй, працоўныя шпарка ўзяліся за адбудову новага соцыялістычнага гораду—Менску. Адзін за другім пачалі ўзвышацца вялізарныя карпусы новых будынкаў. У Менску запахла сьвежаю вапнаю, цэглаю, асфальтам...

Цэнтральныя вуліцы прынялі выгляд акапаў. На вуліцах за-

зьвінелі рэйкі для будучага трамвая.

Гэта пачала адбудоўвацца на нова сталіца Беларусі. З беднага губэрскага гарадка Менск ператвараўся ў сталіцу хараства.

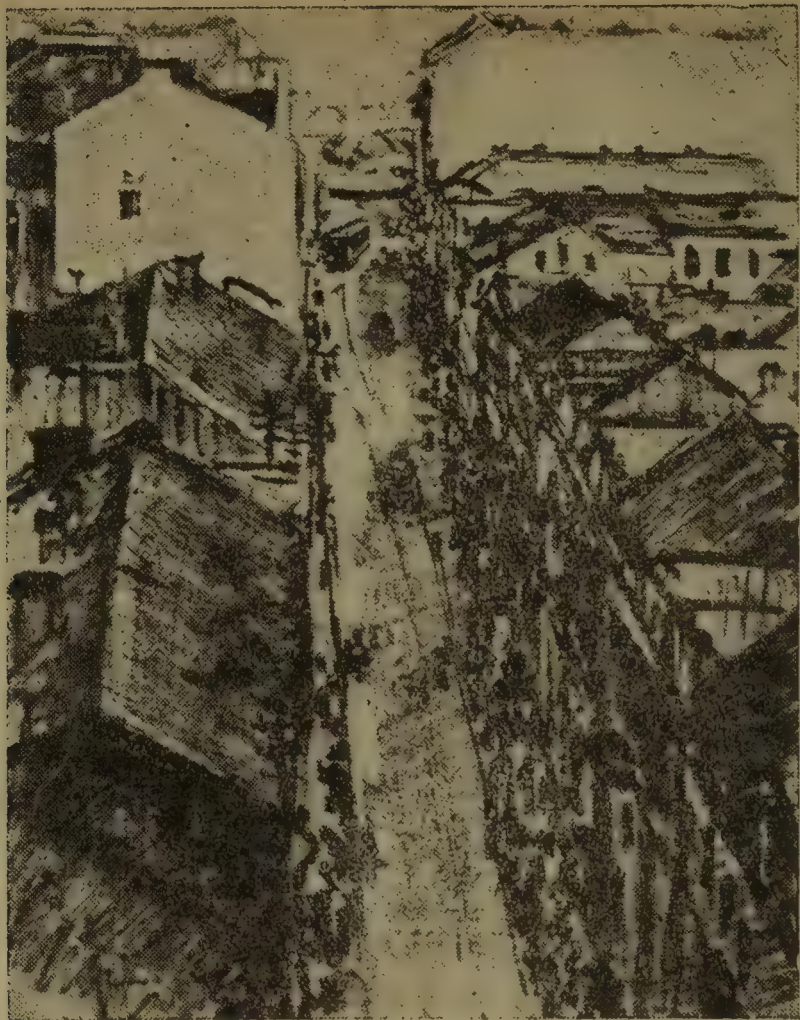
Але і гэта для Менску ўжо стала мінулай гісторыяй. За гэты час Менск шагнуў вялізарнымі тэмпамі наперад.

Аднак цяперашні Менск усё-ж ня можа яшчэ задаволіць усіх запатрабаваньняў працоўных.

Наша партыя і ўлада ўзялі гэта на ўвагу і ў канцы 1931 г. выдалі пастанову аб тым, каб палепшыць сталіцу Савецкай Беларусі. Пастанова намячае плян работы на бліжэйшыя два гады.

2000 КВАТЭР—РАБОЧЫМ.

Менск расьце. Усе галоўныя ўстановы, фабрыкі і школы знаходзяцца ў Менску. Дзесяткі тысяч новых рабочых, служачых, вучняў і студэнтаў прыбавілася ў Менску за апошнія гады. Таму ня дзіва, што ў горадзе стала цесна. Не хапае будынкаў. Трэба будаваць новыя. І яны будуцца. За апошнія гады ў Менску пабудаваны цэлы гарадок для унівэрсытэту і шмат іншых будынкаў.

Чацьвертая Усебеларуская мастацкая выстаўка.

А. ТЫЧЫНА. Менск. Ленінская вуліца.

Але і гэтага ўжо не хапае гораду, які расьце з кожным днём. За бліжэйшы час горад павінен пабудаваць ня менш 2000 новых кватэр, правесьці рамонт усіх старых дамоў. Зараз у Менску будуюць дзесяткі новых клюбаў, бальніц, дзіцячых ясьляў і інш. Будуюцца вялізарны будынак—Дом Ураду, дзе будуць працаваць

усе важнейшыя дзяржаўныя ўстановы.

ЗВАЖАЙ! ІДЗЕ ТРАМВАЙ!

Некалькі гадоў таму назад Менск абыходзіўся з 5-6 старэнькімі конкамі, якія марудна калыхаліся і скрыгіталі па цэнтральных вуліцах. Ня было нават аўтобусаў.

Цяпер па вуліцах Менску лятаюць дзесяткі аўтобусаў і трамвайных вагонаў. Менск ажыў.

Але... Менск расьце! На сёньня ўжо гэтага транспорту не хапае. Ня ўсе жадаючыя могуць папасьці ў трамвай. У трамваях стала цесна. Патрэбна больш вагонаў, больш трамвайных ліній, больш аўтобусаў, аўтамабіляў, грузавікоў...

За бліжэйшыя два гады Менск павінен значна пашырыць свой транспорт. Вось лічбы росту:

— 15 кілёметраў новых трамвайных ліній;

— 20 моторных вагонаў, 20 прычэпных, 20 грузавых пляцформаў, электравоз, 2 сьнегаачышчальнікі;

— 15 аўтобусаў, 40 грузавых машын, 15 легкавых, 3 леса-возы і інш.

ЭЛЕКТРАСТАНЦЫЯ — СЭРЦА ГОРАДУ.

Без электрычнасьці горад жыць ня можа. Электрычнасьць дае сілу для мотораў усіх фабрык і заводаў, для трамвая. Электрычнасьць асьвятляе вуліцы і будынкі.

Цяперашняя электрастанцыя ня можа даць энэргіі столькі, колькі патрэбна новаму гораду. Гораду трэба новая магутная электрастанцыя. Такая станцыя будзе пабудавана да канца 1932 году.

У горадзе не хапае вады. Дзеля гэтага будуюцца новая насосная станцыя. Станцыя будзе даваць 10.000 кубамэтраў вады ў суткі.

НОВАМУ ГОРАДУ — НОВЫЯ ВУЛІЦЫ

Да гэтага часу вуліцы Менску масьціліся звычайным каменнем — булыжнікам. Ды і то ня ўсе вуліцы былі замощаны.

З мінулага году галоўныя вуліцы Менску пачалі апрацаваць у новае ўбраньне. Упяршыню на вуліцах Менску зьявіўся новы матар'ял для брукаваньня — брушчатка. Але тэмпы брукаваньня вуліц зусім марудныя. Урад і ЦК партыі далі заданьне Гарсавету ўзмацніць тэмпы брукаваньня вуліц.

За 1932-33 гады павінна быць забрукавана ня менш 70 проц. гарадзкіх вуліц.

АЗДАРАВІШЬ ГОРАД

У Менску яшчэ мала лазьняў, мала пральняў. У горадзе мала садоў, зелені.

Партыя і ўрад ставяць задачай, каб за бліжэйшы час пабудаваць дзесяткі новых пральняў, лазьняў, каб насадзіць тысячы новых дрэў. Менск павінен апрацаваць у зелень. Для адпачынку рабочых будзе пабудаваны спецыяльны Дом ударніка і многа дачных дамоў.

ЗА ТОНУ АПАРОСУ

Комуністычная партыя і ўрад аддаюць вялікую ўвагу разьвіццю свінагадоўлі. З свіньні за кароткі час можна мець добрыя, патрэбныя нам прадукты для грамадзкага харчавання—сала і мяса.

1 Да канца 1932 году стада свіней па сацыялістычным сектары БССР павінна быць даведзена да 3 млн. 800 тыс. штук, што складае прырост у параўнаньні з 1931 г. на 39,7 проц.

Комсомол Савецкага Саюзу выступіў на змаганьне за тону апаросу ад аднае свінаматкі ў 6-цімесячным узросьце. Піонэры і акцыябраты павінны дапамагчы комсомолу выканаць з поспехам гэтыя абавязкі. Будзем разам з комсалам змагацца за добры догляд свіней, за якае найменшы адыход парасят, ЗА ТОНУ АПАРОСУ!

НА ЗДЫМКАХ (зверху ўніз): падрыхтоўка нормы, свінарык, паяць свіней. (Саўгас „Сьляпянка”).

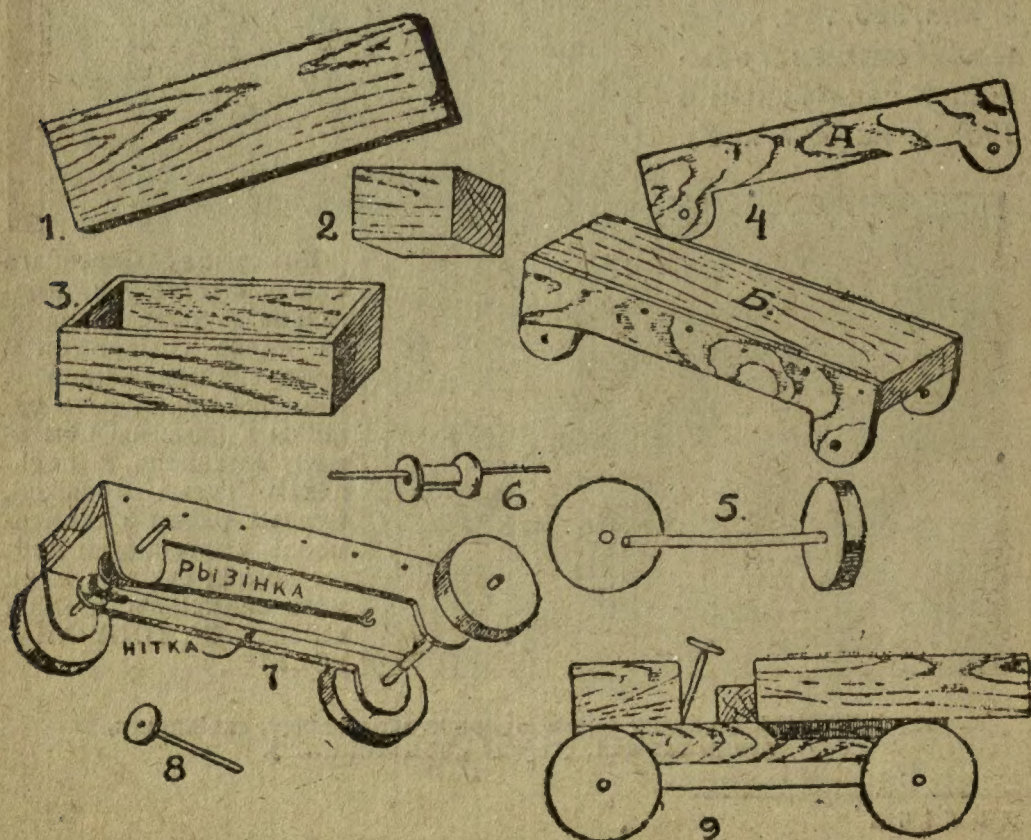
Вазьмеце фанэру ці тонкую дошку і зрабеце часткі аўто-мобіля, як паказана на малюнках 1, 2 і 3. Часткі, паказаныя на мал. 2 і 3, можна замяніць каробкамі ці скрыначкамі. Потым зрабеце дзьве бакавыя часткі аўто-мобіля, як паказана на мал. 3, з дзірачкамі для восяй. Аўто-мобіль можаце рабіць якой хочаце велічыні.

Касьцяк аўто-мобіля гатоў (мал. 4, Б). Давайце прымацуем цяпер колы. Спачатку ўмацуйце заднюю вось, потым туга адзеньце на яе колы (мал. 7). Сярэдняю вось адзявайце гэ-

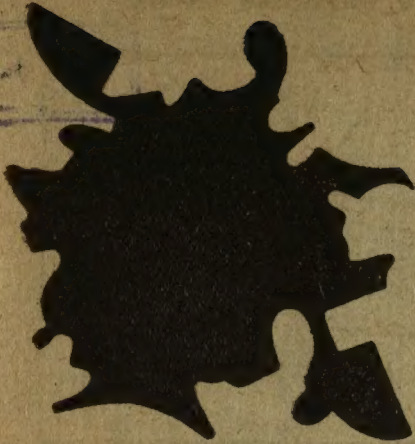
так-жа сама. Толькі ў сярэдзіну адзеньце звычайную шпульку ад нітак (мал. 6), потым, калі адзенеце вось, туга прымацуйце колы, каб яны не спадалі (мал. 7).

Каб ваш аўто-мобіль мог сам ісьці, зрабеце так: у дно яго забеце невялічкі кручок (мал. 7). Вазьмеце рызінку. Адзін канец яе прывяжэце да кручка, а да другога прывяжэце моцную суравую нітку (мал. 7). Нітку перакіньце праз шпульку зьверху на пярэдняй восі. У задняй восі на сярэдзіне зрабеце дзірачку і прывяжэце ў ёй ка ец ніткі (мал. 7).

Канец глядзі на 3-й стар. вкладки зьнізу

ПАДУМАЙ

Перамалойце гэтую пляму і разрэжце, як паказана на другім малюнку. Потым паспрабуйце самі з разрэзаных частак зладзіць ЗОРКУ, у сярэдзіне якой будзе СЕРП і МОЛАТ.

Па гэтых кропках напішэце друкаванымі літарамі слова, якое азначае правадэра сусветнага пролетарыяту.

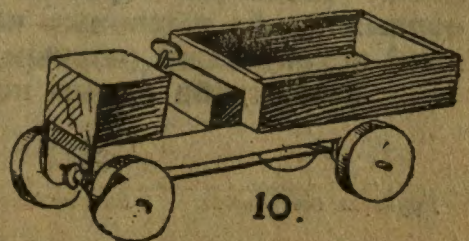
А дваіх тут яшчэ ня відаць. Пашукайце, дзе яны падзеліся?

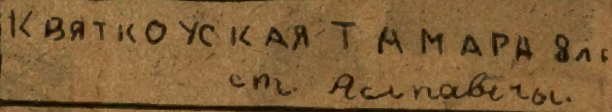
АДКАЗЫ на загадкі з № 12.

1. Макаўка. 2. Рэшата. 3. Вецер. 4. Ніколькі. 5. Радые. 6. Дняпро. 7. Можна. Трэба з запалак зладзіць літары слова „мётр“.

Цяпер праверце, ці добра ўсё зроблена. Вазьмеце аўтомобіль у рукі і пачынайце круціць заднюю вось колькі можна. Ад гэтага рызінка будзе расцягвацца, а нітка накручвацца на вось. Цяпер пастаўце аўтомобіль і ён сам пойдзе, бо рызінка будзе зжымацца і цягнуць за сабою накручаную на восі нітку. Нітка будзе пакручваць вось разам з коламі.

Зверху на сваёй машыне вы можаце прымацаваць скрынку (мал. 3), радыатар (мал. 2), руль (мал. 8). Потым машыну афарбуйце, і ўсё гатова (мал. 10).

Дзеці! Рэдакцыя просіць вас маляваць лепш за ўсё чорным альбо чырвоным чарнілам, а таксама рысавальнымі карандашамі (чорным, чырвоным, жоўтым). Рысавальны трэба адным колерам увесць малюнак.